

*МАТЕРІАЛИ
VI Міжнародної науково-практичної
конференції*

**МИСТЕЦЬКА ОСВІТА В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ
СОЦІОКУЛЬТУРНОМУ ПРОСТОРИ
XXI СТОЛІТТЯ**

Збірник тез доповідей

**м. Мукачево, Україна
20-21 квітня 2023 року**

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
MUKACHEVO STATE UNIVERSITY
ЛЬВІВСЬКА НАЦІОНАЛЬНА МУЗИЧНА АКАДЕМІЯ ІМЕНІ М.В.ЛИСЕНКА
LVIV NATIONAL MUSIC ACADEMY NAMED AFTER MYKOLA LYSENKO
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ В.СТЕФАНИКА
VASYL STEFANYK PRECARPATHIAN NATIONAL UNIVERSITY
ГУМАНІСТИЧНО-ПРИРОДНИЧИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЯНА ДЛУГОША В ЧЕНСТОХОВІ (РЕСПУБЛІКА ПОЛЬЩА)
JAN DLUGOSZ UNIVERSITY IN CZESTOCHOWA (POLAND)
ІНСТИТУТ СЛАВІСТИКИ ІМ. ЯНА СТАНІСЛАВА СЛОВАЦЬКОЇ АКАДЕМІЇ НАУК
JAN STANISLAV INSTITUTE OF SLAVISTICS OF THE SLOVAK ACADEMY OF SCIENCES
ІНСТИТУТ МИСТЕЦТВ ІМ. БЕНІ ЕґРЕШІ (УГОРЩИНА)
BENI EHRESHI INSTITUTE OF ARTS (HUNGARY)**

**МАТЕРІАЛИ
VI Міжнародної науково-практичної
конференції**

**МИСТЕЦЬКА ОСВІТА В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ
СОЦІОКУЛЬТУРНОМУ ПРОСТОРИ
XXI СТОЛІТТЯ**

Мукачево-2023

ЗМІСТ

Розділ 1

МИСТЕЦТВО І ОСОБИСТІСТЬ: МИНУЛЕ ТА СУЧАСНІСТЬ

Erik Kolesár, Ľudmila Kolesárová SKLADBY EUGENA SUCHOŇA PRE ŽIAKOV ZÁKLADNEJ UMELECKEJ ŠKOLY.....	11
Баяр Олександра Павлівна ТИПОЛОГІЯ І СПЕЦИФІКА ЕСТРАДНОГО ВОКАЛЬНОГО ВИКОНАВСТВА	14
Баяновська Марія Романівна МУЗИКА ЯК ДУХОВНО-МОРАЛЬНА Й ЕСТЕТИЧНА ЦІННІСТЬ У ЖИТТІ І ДІЯЛЬНОСТІ ОЛЕКСАНДРА ВАСИЛЬОВИЧА ДУХНОВИЧА	17
Булда Марина Володимирівна ОРИГІНАЛЬНИЙ ДИТЯЧИЙ РЕПЕРТУАР ДЛЯ АКОРДЕОНА ПОЛЬСЬКОГО КОМПОЗИТОРА АНДЖЕЯ КШАНОВСЬКОГО	23
Габель Оксана Іванівна, Веклюк Вікторія Романівна ВТІЛЕННЯ ЖАНРОВОЇ СТИЛІСТИКИ ХУДОЖНЬОГО ВОКАЛІЗУ В ТВОРАХ УКРАЇНСЬКИХ КОМПОЗИТОРІВ	27
Жишкович Мирослава Андріївна ІНДИВІДУАЛЬНО-АВТОРСЬКА ОСОБИСТІСТЬ: ОКРЕСЛЕННЯ ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ В ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ МУЗИКИ	30
Кіш Естер Іванівна НІМЕЦЬКЕ ВІОЛОНЧЕЛЬНЕ МИСТЕЦТВО: ПРЕДСТАВНИКИ ТА ШКОЛИ	33
Короленко Олена Олександрівна МУЗИЧНО-ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЕРІХА ТА ЕЛЬМИ ДОФЛАЙН	36
Коцан Олеся Михайлівна ФЕНОМЕН ЗАКАРПАТСЬКОЇ ФОРТЕПІАННОЇ ШКОЛИ У ВИКОНАВСЬКО-ПЕДАГОГІЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ МАРІАНИ СОКАЧ ..	40

- наукових праць за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції /М. Черепанин. – І-Франківськ, 2008. – С. 156–161.
6. Chłopecki Andrzej, Andrzej Krzanowskiego autokomentarz, w: Pater Janusz (red.), Muzyczny świat Andrzeja Krzanowskiego, Kraków 2000, s. 45-46.

УДК 78.083:78.087.6:78.071.1(477)(043.2)

**Габель Оксана Іванівна,
Веклюк Вікторія Романівна,**
Мукачівський державний університет
м. Мукачево, Україна

ВТІЛЕННЯ ЖАНРОВОЇ СТИЛІСТИКИ ХУДОЖНЬОГО ВОКАЛІЗУ В ТВОРАХ УКРАЇНСЬКИХ КОМПОЗИТОРІВ

Зразки художніх вокалізів в українській музиці другої половини ХХ століття в аспекті стильового мислення митців оновили та збагатили жанр.

Так, наприклад вокальні твори М. Жербіна поєднують традиційні засоби виразності, які властиві нашій українській пісенності. В наш час вибір музичного матеріалу є досить широким, так як дозволяється користуватися як старим фольклорним матеріалом, так і новими сучасними зразками в музиці. Українська народна творчість є основою, яка є у всіх вокальних творах композитора. «Прелюд-вокаліз» наповнений інтонаційною, ладо-гармонічною сферами народної творчості. Саме жанр вокаліз в творчості М. Жербіна характеризується втіленням ліричного та особистісного.

«Прелюд-вокаліз» написаний як концертний, професійний вокаліз для майстерного співака. У вокалізі дуже важливими є акордово-гармонічна фактура та широке використання гомофонно-гармонічних прийомів, що є значимим у створенні образної сфери твору.

Автор позначив вокаліз рисами романтизму. Мелодія плавна, речитативна, стрибкоподібна в вузькому та широкому діапазоні.

Композитор поєднує в мелодії наспівність та яскравість. Характер музики підкреслюється такими гармонічними засобами, як діатоніка та частими паралелізмами в мелодії.

Твір написаний в простій тричастковій репризній формі. Він відкривається двохтактовим вступом, що ясно позначає тональність прелюду-вокалізу: до мінор. Музика першої частини носить спокійно-стриманий характер, але все ж з внутрішнім хвилюванням. Так, особливу експресивність надає домінантовий терцквартакорд зі зниженою квінтою, що звучить в фортепіанній партії, а також хроматичні ходи, що виникають час від часу в мелодійній лінії басу.

Перша частина являє собою період повторної будови, що складається з двох пропозицій і модулюючої в тональність домінанти - соль мінор, в якій і написана середня частина. Тут елегантний характер вокальної партії змінюється на деякою мірою епічний, із натуральним сьомим ступенем мінору, помітно ширше дихання в мелодії, яку спочатку дублює в октавному викладі бас фортепіанного супроводу.

Друга частина також має форму періоду повторної будови, який розширюється за рахунок секвенційного розвитку у другому реченні. Він супроводжується позначенням *Piu animato*, чутно все більш і більш наростаюче хвилювання, яке приходить до кульмінації, де звучність досягає *ff*. Після настає різкий динамічний спад (нюанс *p*) – чотиритактний предикт.

У репризі звучання вже не може повністю повернути спокійний тон першої оповіді першої частини. Мелодія вокальної партії переривається паузами, в партії фортепіано додається лінія, перебільшено (кожен звук позначений *tenuto*) повторює один і той же звук соль. А пунктирний ритм цієї нової мелодійної лінії, в поєднанні зі спокійними «кроками» чвертями і половинними нотами в басі, нагадує скорботну ходу.

Наступний приклад С. Людкевич «Старовинна пісня». Свою увагу ми звернули на «Старовинну пісню», в якій відобразилася кантиленна

природа. Насичена мелодійна лінія форшлагами сприймається як один з пісенних атрибутів, а фортепіанна партія урізноманітнена до мелодійного «співу».

В вокальній практиці «Старовинну пісню» використовують як вокаліз для високого голосу. Саме інтонаційно - ритмічна та ладо-гармонічна сфера твору перетворює його у професійний твір для голосу співака. Розширення палітри тембрових та фактурних засобів і прийомів зумовлює тяжіння даного вокалізу до концертного.

Мелодична сфера твору різна: плавна, кантиленна мелодія, трохи стрибкоподібна, має широкий діапазон. Достатньо розгорнута мелодія яка потребує широкого дихання співака, легатності в голосоведенні та широкого вокального діапазону для виконання високих нот.

Твір написано у ре мінорі, має просту тричастинну форму. Перша частина (а) являє собою замкнутий період із двох пропозицій, повторної будови. Середня частина починається в паралельній тональності, тобто, в Фа мажор. Вона умовно містить у собі кілька етапів розвитку: перший чотиритакт – на матеріалі першої частини, повторює її в фактурному плані, такі два такти –пасаж, що виконується в дециму, який призводить до домінантового предикту – третьої мікрофази середньої частині п'єси, що займає чотири такти. Мелодія в репризі майже повністю повторює мелодію в першій частині, незначну зміну можна знайти лише в третьому такті з кінця. Але відчутно чути різницю в зміні фактури супроводу. Якщо в першій частині це була послідовність акордів, викладених половинними тривалостями, то в репризі ці акорди подаються в арпеджованому вигляді, зі штрихом *staccato*, немов імітація гри на старовинному щипковому інструменті.

Отже, як показує здійснене дослідження, вокаліз синтезується з різними жанрами. У цьому полягає історичне значення вокалізів в плані асиміляції в них жанрових систем, епох, періодів, національних шкіл, композиторської виконавської практики в цих системах.

Джерела

1. Василевська-Скупа Л. П. Особливості формування творчих здібностей у вокальному класі / Л. П. Василевська-Скупа // Сучасні інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід проблеми : зб. наук. Праць. – К. ; Вінниця, 2003. – С. 307–310.
2. Гнидь Б. П. Історія вокального мистецтва. Київ : НМАУ імені П. І. Чайковського, 1997. 320 с.
3. Говорухина Н. О. Жанрова стилістика як основа вокально-виконавської практики. Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти : зб. наук. пр. / Харків. держ. ун-т мистецтв ім. І. П. Котляревського. Харків, 2007. Вип. 19. С. 76–87.
4. Гребенюк Н. Є. Вокально-виконавська творчість: психолого-педагогічний та мистецтвознавчий аспекти: монографія. Київ : НМАУ ім. П. І. Чайковський, 1999. 269 с.
5. Гусева А. Н. Концертний вокаліз сквозь призму исполнительської практики. Вестник Магнитогорск. консерватории. 2012. (№ 2); 2013. (№1). С. 85–90.
6. Жишкович М. Основи вокально-педагогічних навиків : методичні поради для студентів вокальних факультетів вищих навчальних закладів культури і мистецтв III-IV рівнів акредитації / Мирослав Жишкович. –Львів, 2007. – 43 с.
7. Стахевич А. Г. З історії вокально-виконавських стилів та вокальної педагогіки. Вінниця : Нова книга, 2013. 175 с.

УДК 78.451

Жишкович Мирослава Андріївна,
Львівська національна музична академія
імені М.В.Лисенка,
м. Львів, Україна

ІНДИВІДУАЛЬНО-АВТОРСЬКА ОСОБИСТІТЬ: ОКРЕСЛЕННЯ ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ В ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ МУЗИКИ

Наукові праці останніх років все більш виразно відображають питання, пов'язані з проблемою формування індивідуально-авторської особистості творчих професій. Обґрунтовується зв'язок сублімації з формуванням художньої ідентичності. Художньо-ідентифікаційне формування в рамках дослідження розглядається як один із компонентів

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>